

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ ПРИ РІЗНИХ ДЖЕРЕЛАХ КОРМОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В.В. Бовсуновський *

Інститут тваринництва УААН

У статті викладено результати розробки по обґрунтуванню техніко-економічних показників бізнес-проекту молочної ферми на 1000 корів з повним оборотом стада. Розроблені параметри та нормативи ведення молочного скотарства на власній кормовій базі та на покупних кормах – зерна і добавок для виготовлення комбікормів в умовах інвестування організації виробництва.

Ключові слова: **молоко, інвестиції, собівартість, прибуток, окупність.**

Нинішній рівень розвитку молочного скотарства України залишається незадовільним. Поголів'я корів у сільськогосподарських підприємствах скоротилося в 3,1 раза – з 2465 тис. голів у 2000 році до 802,6 тис. голів у 2006 році, виробництво молока зменшилось на 30 % і становить 2,6 млн. тонн замість 3,7 млн. тонн.

Одним із основних напрямів розвитку високоефективного молочного скотарства в Україні є реконструкція та нове будівництво крупних молочних ферм з інтенсивною технологією виробництва молока. Це зумовлює нагальну потребу в інвестиційних ресурсах [1]. Пожвавлення інвестиційної активності можливе лише за умови підвищення економічної ефективності інвестиційних проектів. Від ефективності діяльності самих підприємств значно залежить розвиток та ефективна віддача інвестиційних ресурсів і організація економічного механізму інвестування в аграрній сфері АПК. За умов ринкової економіки критерієм для визначення економічної ефективності інвестицій може виступати тільки прибуток. Ігнорування цього визначення здатне викликати значні економічні втрати [2].

Вітчизняна і зарубіжна практика господарювання свідчить, що в умовах ринкових відносин інтенсивне та ефективне ведення тваринництва, одержання високоякісної, дешевої конкурентоспроможної продукції з мінімальними затратами кормів, виробничих засобів та праці забезпечується лише на фермах з великою чисельністю поголів'я та високою концентрацією виробництва на основі використання сучасних енергозберігаючих технологій.

В даний час в Україні оптимальне рішення завдань, пов'язаних з ефективною організацією виробництва продукції молочного скотарства (впровадження новітніх технологій виробництва молока, вирощування і відгодівля молодняку, відтворення стада, використання технічних засобів і обладнання, продуктивність і умови праці, раціональне кормовиробництво, кормозабезпечення і годівля, управління та ін.), забезпечується на комплексі з поголів'ям 1000 - 1200 корів.

Раціональне вирішення організаційно-виробничих положень і параметрів ведення молочного скотарства є однією із головних завдань по збільшенню розмірів виробництва продукції і підвищенню рентабельності галузі. Досвід експлуатації скотарських ферм доводить, що досягнення проектних показників

* Науковий керівник – доктор економічних наук, професор В.Г. Рижков

виробництва продукції і продуктивності худоби, перш за все, лімітується кормозабезпеченістю та повноцінністю годівлі тварин. У зв'язку з цим виникає потреба перегляду традиційних систем виробництва, заготівлі і використання кормів, коли при виробництві продукції молочного скотарства повинна забезпечуватися повноцінна та рівномірна годівля тварин протягом усього року.

Метою даного дослідження є визначення техніко-економічних показників бізнес-проекту молочної ферми на 1000 корів, дотримання яких забезпечує ефективність виробництва, яка необхідна для пожвавлення інвестиційної активності в аграрному секторі.

Матеріали і методи досліджень. Робота проводилась розрахунково-конструктивним, статистико-економічним, балансовим і економіко-математичним методами, шляхом розробок математичних моделей і задач та вирішення їх на ПЕОМ.

Результати досліджень. Для досягнення поставленої мети нами були проведені розробки по організації ферми з виробництва молока на прикладі СТОВ „Требухівське” Броварського району Київської області. Нами були розроблені показники і параметри ведення молочного скотарства по двох варіантах в умовах максимального виробництва молока і яловичини, яке відбувається при інтенсивному веденні галузі, організації виробництва на власній кормовій базі та на покупних кормах – зерна і добавок для виготовлення комбікормів в умовах оренди земельних угідь.

На фермі повинно утримуватися 1000 корів голштинської чорно-рябої (червоно-рябої) породи при повному обороті стада. Для цього необхідно придбати 1200 голів нетелей 3-місячної тільності по 100 голів щомісячно.

Організація виробництва молока та м'яса великої рогатої худоби в підприємстві базується на придбанні маточного поголів'я, новому будівництві приміщень для утримання тварин, споруд для зберігання кормів, електро- і водопостачання, системи гноєвидалення, благоустрою та ін., купівлі усіх технічних і технологічних засобів та обладнання для тваринництва і кормовиробництва.

Для одержання надоїв 8000 кг молока необхідно заготовляти на 1 корову на рік майже 87 ц кормових одиниць, на середньорічну голову телиць і бугайців на відгодівлі при середньодобових приростах 700-800 грамів потрібно по 24-25 ц кормових одиниць з відповідною структурою кормів за поживністю та витратами їх на 1 ц молока – 0,91 ц, на 1 ц приросту ремонтних телиць – на рівні 9,6 ц кормових одиниць і на 1 ц приросту бугайців на відгодівлі – 8,4 ц кормових одиниць.

При цьому тип годівлі корів і молодняку великої рогатої худоби повинен будуватися в напрямі збільшення в раціонах тварин витрат концентратів, сіна і стабілізації витрат сінажу та силосу, зменшення зелених кормів і виключення соломи. Використання концентрованих кормів повинно бути тільки у вигляді комбікормів, які за складом повинні відповідати потребам фізіологічного стану корів та певних статеві-вікових груп молодняку великої рогатої худоби, бути повноцінними та забезпечувати заплановану продуктивність корів, ремонтних телиць і бугайців на відгодівлі.

При закупівлі комбікормів, у порівнянні з їх власним виробництвом, на 14-22 % збільшується середня вартість 1 ц кормових одиниць, згодованих кормів коровам і молодняку великої рогатої худоби. Внаслідок цього підвищується собівартість 1 тонни молока – з 650 до 710 грн, живої маси нетелей – з 9100 до 9500 грн і яловичини – з 8200 до 8800 грн.

Загальна сума виручки від продажу сільськогосподарської продукції (рослинництва і тваринництва) складає 16,3 млн. грн, у тому числі від тваринництва – 16,0 (більш 98 %). При зазначеній повній собівартості продукції загальний прибуток може становити 6,4–5,7 млн. грн. За цих умов рівень рентабельності в цілому по підприємству досягає 64,5 і 53,1 % (табл. 1).

1. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва

Продукція	Продаж, тонн	Виручка		Собівартість		Прибуток		Рівень рента- бель- ності, %
		за 1 т, грн	всьо- го, тис. грн	1 т, грн	всьо- го, тис. грн	на 1 т, грн	Всьо- го, тис. грн	
На власних кормах								
Рослинництво – разом	х	х	332	х	230	х	102	44,3
Тваринництво – разом	х	х	16014	х	9706	х	6308	65,0
у т.ч.: молоко	7520	1200	9024	650	4888	550	4136	84,6
Яловичина	394	10000	3940	8200	3230	1800	710	22,0
Всього рослинництво і тваринництво	х	х	16346	х	9936	х	6410	64,5
На покупних комбікормах								
Рослинництво – разом	х	х	332	х	230	х	102	44,3
Тваринництво – разом	х	х	16014	х	10444	х	5570	53,3
у т.ч.: молоко	7520	1200	9024	710	5339	490	3685	69,0
Яловичина	394	10000	3940	8800	3467	1200	473	13,6
Всього рослинництво і тваринництво	х	х	16346	х	10674	х	5672	53,1

Загальна сума витрат на придбання техніки для кормовиробництва, згідно з нормою, коли виробництво будується на власних кормах, повинна становити майже 13,6 млн. грн, а при закупівлі зерна для виробництва комбікормів – 9,4 млн. гривень.

Враховуючи, що потреба капітальних вкладень на нове будівництво молочної ферми на 1000 корів із закінченим циклом виробництва та придбання техніки для тваринництва і кормовиробництва складає при власних кормах 36,1 млн. грн, а при закупівлі зерна для виготовлення комбікормів 31,9 млн. грн, а від продажу сільськогосподарської продукції підприємство одержує чистого прибутку відповідно 6,4 і 5,7 млн. грн, строк окупності капітальних вкладень за рахунок власних коштів може становити 5,6 років (табл. 2). Нормативний строк окупності дорівнює 6,5-7 рокам.

Для досягнення зазначених параметрів продуктивності тварин, кількості виробництва молока, яловичини та кормів сільгосппідприємству потрібно майже 3000 гектарів ріллі.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНВЕСТИЦИЙ В МОЛОЧНОМ СКОТОВОДСТВЕ ПРИ РАЗНЫХ ИСТОЧНИКАХ КОРМООБЕСПЕЧЕНИЯ

В.В. Бовсуновский, Институт животноводства УААН

В статье изложены результаты разработки по обоснованию технико-экономических показателей бизнес-проекта молочной фермы на 1000 коров с полным оборотом стада. Разработаны параметры и нормативы ведения молочного скотоводства на собственной кормовой базе и на покупных кормах – зерна и добавок для изготовления комбикормов в условиях инвестирования организации производства.

Ключевые слова: молоко, инвестиции, себестоимость, прибыль, окупаемость.

INVESTMENT JUSTIFICATION & ECONOMIC EFFICIENCY OF DAIRY HUSBANDRY BY VARIOUS FODDER SUPPLIES

V. Bovsunovskiy, The institute of animal science, UAAS

This article presents the data on economical design of dairy farm per 100 cows. Flock replacement is supposed to be executed on the above-mentioned farm. Economic parameters were calculated for dairy husbandry. Standards of management were adopted. Dairy husbandry is presumed to be based on own provender & purchased feeds. Grain & mixed mineral supplements are supposed to be bought by total plant investment.

Key words: milk, investment, prime cost, profit, justification.

УДК 636.2.082.4-089.843.

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПРИЖИВЛЯЕМОСТИ ЭМБРИОНОВ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

А.Д. Бугров, А.В. Субота, В.М. Пенцов, О.В. Шахов

Институт животноводства УААН

В статье приведены материалы оценки приживляемости эмбрионов крупного рогатого скота, которую можно определить программно на ПК по запросу на количество пересаженных эмбрионов. Прогнозная модель позволяет прогнозировать приживляемость эмбрионов в зависимости от стадии развития, их качества и качества желтого тела реципиента.

Ключевые слова: прогнозирование, приживляемость, эмбрион, стадия развития, желтое тело.

На современном уровне развития трансплантации эмбрионов крупного рогатого скота важным элементом технологии остается повышение эффективности метода.

Большую роль в результативности эмбриотрансплантации играет точная оценка стадии развития качества эмбрионов, которая остается важным фактором их приживляемости после пересадки [1-3].

Широко распространена оценка качества эмбрионов по морфологическим признакам [4- 5].

Наиболее приемлемая система обозначений морфологической оценки эмбрионов разработана в Институте животноводства УААН [6]. Первой буквой обозначена морула (М) или бластоциста (Б), второй буквой было оценено стадии развития: ранняя (р), средняя (с), поздняя (п), без оболочки (б), экспондированная (э). Третьей буквой обозначены оценки качества эмбрионов: отличная (О), хорошая (Х), удовлетворительная (У), дегенерированная (Д).